

РЕШЕНИЕ

№ 5767

гр. София, 23.09.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-15 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и трети май през две хиляди двадесет и пета година в следния състав:

Председател: Галя Вълкова

при участието на секретаря Михаела Огн. Митова
като разгледа докладваното от Галя Вълкова Гражданско дело №
20241100107101 по описа за 2024 година

Производството е образувано по предявен иск с правно основание чл.2 ал.1 т.3 от Закон за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ) от П. Д. У. срещу Прокуратура на Република България.

Ищецът твърди, че в периода 09.05.2017 г. – 03.07.2023 г. е заемал длъжността “секретар по правни въпроси и антикорупция на Президента на Република България“, а към сезирането на съда - “съветник по правни въпроси”. На 19.06.2020 г. ищецът се явил в Специализирана прокуратура. Било му разяснено, че предстои извършване на процесуално-следствени действия и следвало да окаже съдействие. Представено му било и разрешение от съдия за претърсване и изземване на обитаваните от ищеца жилища в гр. София и гр. Пловдив. Било му разяснено, че е от “взаимен интерес” действията да се извършат конфиденциално, тъй като ищецът е публична личност. Бил му извършен личен обиск, иззет е служебен мобилен телефон, а с протокол за доброволно предаване ищецът предал личния си мобилен телефон. След това по указание на следователя пристъпили към претърсване на дома на ищеца в гр. София. Пред дома му видял два специализирани полицейски микробуса, два полицейски мотоциклета, един патрулен полицейски автомобил и десет полицейски служителя. Струпване на полицейски сили имало и във входа на жилищния блок, а пред вратата на

апартамента – полицейски пост. След въпрос на ищеца какво налага присъствието на толкова служители, следователят им разпоредил да напуснат. В жилището влезли ищецът, следователят, технически сътрудник и поемни лица. Без да разяснят какво търсят и без покана да предаде конкретни вещи, служителите извели стар мобилен телефон и 1 бр. флаш памет. При напускане на сградата ищецът констатирал, че отпред имало множество журналисти, а по-късно разбрал, че по време на провеждане на действието вече е била разпространена информация за провеждано разследване. При претърсването на дома на ищеца в гр. Пловдив не били иззети вещи. Същият ден съдия от СпНС дал разрешение за идентифициране на връзките, осъществени чрез два мобилни номера, единият от които на сина на ищеца. Отново на същия ден прокурори Брезашка и Денков от СпП дали разрешение за разгласяване на факти и обстоятелства от изготвена на 05.06.2020 г. Компютърна техническа експертиза. Оповестено било, че Специализираната прокуратура е привлякла П. Б. като обвиняем за участие в организирана престъпна група, като от проверката се установявало да е осъществявал комуникация със секретаря по правни въпроси и антикорупция на Президента на Република България. Била публикувана и извадка от телефонна комуникация с интерпретация на доказателството. Същевременно на 19.06.2020 г. било извършено претърсване и изземване в апартамента на ищеца в гр. Пловдив. На 22.06.2020 г. в прессъобщение на ответника било оповестено за осъществена между ищеца и П. Б. електронна комуникация, свързана с отказ да бъде предоставено българско гражданство, данни за полицейски регистрации на либийски граждани и искане за съдействие за установяване собствеността на МПС. На 23.06.2020 г. на брифинг главният прокурор И.Г. коментирал комуникацията с думите: „Дали съветникът по правни въпроси, корупция и лобизъм, извинете мисля, че грешка допуснах, лапсус, много се извинявам за определянето на длъжността му, ще бъде обвинен, решават наблюдаващите прокурори.“ Изказването било съпроводено с многозначителна усмивка, целяща да подчертае, че не става въпрос за езикова грешка. На 24.06.2020 г. прокуратурата публикувала извадки от електронна кореспонденция с твърдение да е била осъществена между П. Б. и П. У., като според прессъобщението: „Анализът на кореспонденцията между П.Б. и „Prezident-*****“ сочи, че двамата многократно обменят информация, касаеща въпроси, свързани с външната политика на Република България, в т.ч.

кандидатури за български посланици в страни извън Европейския съюз.“ На 29.06.2020 г. Прокуратурата публикувала отново част от електронна кореспонденция при твърдения да била осъществена между П. Б. и П. У., свързана с танкера „Бард“. На 05.07.2020 г. по разрешение на съдия били претърсени дома на родителите на ищеца в с. Първенец, както и кабинет № 337 в сградата на Президентството. Съдът разрешил и разкриване съдържанието на имейл: *****@prezident.bg. На 09.07.2020 г. около 8:00 часа ищецът се явил в дома на родителите си в с. Първенец и без заповед за задържане или друго основание му било забранено да го напуска като е ограничена свободата му. В дома на родителите му било извършено претърсване и изземване. Впоследствие бил откаран с полицейски автомобил до 03 РПУ МВР гр. Пловдив, където му била връчена заповед за задържане при указано начало 10:00 ч., а не от часа на фактическото му задържане - 08:30 ч. По искане на ищеца бил прегледан от лекар, който констатирал високо кръвно налягане и нарушен сърдечен ритъм. След прегледа ищецът бил конвоиран към гр. София. В заповедта за задържане се препращало към образувано ДП № 97/2020 г. на Следствен отдел към Специализирана прокуратура за престъпление по чл. 321, ал. 6 НК. Същия ден, около 9:00 часа, прокуратурата извършила акция, определена от ищеца като “безпрецедентна и показна”. В сградата на Президентството влезли множество прокурори, полицаи и служители на Бюрото за защита към главния прокурор, снабдени с маски, специални ръкавици, огнестрелни оръжия, ножове, палки, комплекти за първа помощ. Преровили всичко в кабинета на ищеца, с помощта на служител компютърна поддръжка отключили компютъра на П. У. и изтеглили съдържанието, били иззети документи и електронни носители на информация. Акцията била предварително обявена в медиите и осъществена в присъствие на журналисти. Публикувани били снимки от осъществените процесуални действия, съобщавало се за арест на П. У. и производството, във връзка с което се извършвали действията. В същия ден било съставено постановление за привличане на П. У. като обвиняем по посоченото досъдебно производство за 21 деяния, извършени при условията на продължавано престъпление, квалифицирани по чл.282, ал.2 от НК. Според ищеца инкриминираните електронни съобщения, съдържали публично достъпна информация. Като отделно престъпление бил вписан престъпен сговор по чл.321, ал.6 НК с П. Б. за извършване в страната на престъпления по чл.304б и чл.282 от НК. За това

престъпление не били изложени никакви факти в постановлението. То било връчено на П. У. на 10.07.2020 г. в 8:05 часа, заедно с постановление за задържане за срок от 72 часа. В 17:17 часа с ново постановление обвиненията били преповторени, като на П. У. била опредЕ. мярка за неотклонение „парична гаранция“ в размер на 20000 лв. и след заплащането ѝ бил освободен. Отново с постановление от 10.07.2020 г. на ищеца била наложена мярка на процесуална принуда „забрана за напускане пределите на Република България“. По жалба на П. У. паричната гаранция била намалена на 10000 лв., а в частта досежно постановеното 72-часово задържане жалбата била оставена без разглеждане поради освобождаването му. С решение от 07.08.2020 г. Пловдивски районен съд отменил полицейското задържане на П. Г.. Съдебният акт бил потвърден от Административен съд гр. Пловдив. На 16.10.2020 г. П. У. бил призован за разпит в Следствен отдел на Специализирана прокуратура. Ищецът посочва, че му задавали въпроси, свързани с иззети от кабинета му документи, но предвид непредоставено копие от протокол за претърсване и изземване той не могъл да отговори. Наред с това сочи, че до приключване на досъдебното производство, независимо от отправените искания, не му била предоставена възможност според чл. 55 НПК за запознаване с делото, да прави извлечения, не му било съобщено дали е събирана информация чрез прилагане на СРС, нито даден достъп до евентуално събраната информация. На 18.01.2022 г. ищецът е поискал от СпНС отмяна на наложените мерки за неотклонение и на процесуална принуда, свързана със забраната за напускане на страната. С постановление от 21.01.2022 г. мерките били отменени, преди делото да бъде изпратено на СпНС. Ищецът твърди, че междувременно били извършени множество действия, засягащи личната и финансова сфера на близките му: претърсени били офиса и дома на брат му, на когото бил извършен и личен обиск. Били иззети документи, разкрита е банкова тайна за дружеството, чрез което осъществявал търговска дейност, както и лична дебитна карта и банкова сметка. Претърсен бил домът на родителите на ищеца. Разкрита била данъчна информация за децата на ищеца и неговата съпруга, проверки били извършвани и на дружеството, на което бил управител синът на ищеца. С постановление от 31.01.2023 г. производството по ДП 97/2020 г. било прекратено.

Ищецът сочи, че следва да се вземат предвид предприетите от ответната

страна спрямо него действия считано от 18.06.2020 г., засягащи личното достойнство, здравословното и емоционалното му състояние. С първите предприети действия ищецът започнал да се чувства зле и да страда от непрестанно главоболие, обща напрегнатост, безсъние и сърцебиене. Към момента на задържането му под стража - на 09.07.2020 г., ищецът бил с високо кръвно налягане, сърдечна аритмия и постоянно главоболие, констатирани от екип на Спешна медицинска помощ, но въпреки това било разпоредено полицейско задържане, конвоиране до гр. София и последващо 72-часово задържане, които действия освен ненужни и ограничаващи личната му свобода, застрашавали и здравето на ищеца. Задържането било предприето по време на осъществявани процесуално-следствени действия от полиция по разпореждане на началника на 03 РУ МВР-Пловдив по вече издадено постановление. Ищецът акцентира върху изключителната медийна разгласа не само на образуваното ДП 97/20 г., а и на съдържанието на събираните доказателства, избирателно представени от ответника с цел създаване на медиен образ на корумпиран висш държавен служител. Следвало да се отчете, че от една страна било дадено разрешение на наблюдаващ прокурор за разпространение на събрани доказателства, в това число на компютърно-техническа експертиза, а същевременно правата на самия обвиняем: да се запознава с делото, да прави извлечения, били ограничавани в нарушение на разпоредбата на чл. 55 НК при сочен аргумент да се касае за следствена тайна. Разгласяванията не обслужвали допустимите цели, формулирани в Директива (ЕС) 2016/343 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 година относно укрепването на някои аспекти на презумпцията за невинност и на правото на лицата да присъстват на съдебния процес в наказателното производство. С разпореждане на главния прокурор от 02.02.2021 г. досъдебното производство било взето на специален надзор от ВКП, осъществяван от отдел 01 Специализиран на ВКП. Прокурорите възложили на НАП извършване на данъчни проверки на ищеца, на брат му и на търговските дружества на брат му, като ревизиите не констатирали нередности. Прокуратурата направила политически декларации по отношение на Президента на Република България, чийто секретар е ищецът. П. У. изразява становище, че воденото досъдебно производство не е за разкриване и доказване на евентуално извършени престъпления, а цели нанасяне на удар по авторитета на Президента и неговата администрация. Индиция за това били и

действията спрямо друг съветник – И.М.. Действията по претърсване и изземване били предварително оповестявани и така следвала медийна разгласа, като част от публикациите засягали и семейството на ищеца. В нарушение на дадено от съда разрешение за разкриване съдържание на имейл кореспонденция за конкретен период от време цялото съдържание на електронната поща било снето, също и съдържанието от ползвания от ищеца компютър, като информацията не била унищожена и след прекратяване на делото, е било разпоредено съхраняването ѝ. Липсата на активност и предприети процесуално-следствени действия по досъдебното производство контрастирала на активността при медийно огласяване на избрани доказателства. Било иззето лично и ловно оръжие на ищеца, което го лишило от възможността да се занимава с дългогодишно практикувано хоби. Отказано било да бъде подновен допуск до класифицирана информация, което довело до изолация на ищеца в професионален план. Поради издадената забрана за напускане на страната ищецът не могъл да пътува при изпълнение на служебните си функции, а мерките били отменени не служебно, а по искане на ищеца 12 дни след крайния срок. Следвало да се отчете, че като юрист, ищецът ръководил ОД на МВР-Пловдив. Бил и министър на вътрешните работи и обвинението в престъпление, свързано с функциите му на висш държавен служител нанесло силен удар по авторитета и достойнството на ищеца. Заеманата длъжност Секретар на Президента на Република България по антикорупция и правни въпроси налагала изискване за висок морал, почтеност и професионализъм, поради което повдигнатите обвинения произвели изключително злепоставящ ефект върху ищеца. Почувствал се унижен от несправедливото обвинение, придадената публичност, обезверен от масираните атаки от най-високо място в прокуратурата. Преживяното довело до засягане на здравето на ищеца – загуба на сън, високо кръвно налягане, диабет. След м. юни 2020 г. ищецът започнал системно да приема медикаменти, получил пристъпи на сърцебиене, психогенно задушаване, загуба на равновесие, внезапно прилошаване. Изпаднал в състояние на изключително нервно напрежение, губел концентрация. Голяма част от колегите от системата на МВР се отдръпнали от ищеца, а при срещи основна тема за разговор било образуваното досъдебно производство. Предвид изложеното се сочи, че при определяне отговорността на ответника по чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ за претърпени вреди следвало да се отчете нарушената

презупция за невиновност, както и действия в нарушение на чл. 18 ЕКПЧ като целите на наказателното производство били свързани със съзнателно поддържане на процесуално положение на обвиняем и съпътстващите ограничения, периодично „нажежаване“ на общественото мнение чрез прессъобщения, дискредитиране не само на ищеца, но и на президентската институция, в чиято администрация работел. Наред с това ищецът твърди, че за защита по досъдебното производство № 97/2020 г. е сторил разходи в размер на 3600 лв. По изложените съображения П. У. претендира осъждане на Прокуратурата на Република България да му заплати: обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 500 000 лв., обезщетение за имуществени вреди в размер на 3600 лв., ведно със законната лихва, считано от 31.01.2023 г. до окончателното изплащане на претендираните суми.

Ответникът Прокуратура на Република България оспорва исковете. Сочи, че не подлежат на обезщетение от Прокуратурата търпените вреди от членовете на семейството на ищеца. Липсвали доказателства за установяване на причинна връзка между воденото наказателно производство и влошаването на здравето на ищеца. Не били налице данни ответникът неправомерно да е предоставял невярна информация за наказателното производство на медиите, както и доказателства за претърпени вреди вследствие изземване на личното и ловното оръжие на ищеца. Твърди се, че спрямо ищеца не били извършвани интензивни процесуално-следствени действия. Наказателното производство не било попречило за развитието на професионалната кариера на ищеца, доколкото същият и към момента е съветник по правни въпроси на Президента на Република България. Твърди се, че не е налице пряка причинно-следствена връзка между образуването на досъдебното производство и отнемането на издаденото разрешение за достъп до класифицирана информация. Излагат се съображения за недоказаност на твърденията за изпадане на ищеца в тежко физическо и психическо състояние вследствие повдигнатото обвинение от Прокуратурата. Не били доказани и твърденията за уронване на престижа, честта, личното достойнство и доброто име, zlepоставяне сред обществеността, накърняване на професионалната репутация. Прави възражение за прекомерност на претендираното обезщетение за неимуществени вреди с довод, че не е съобразена с икономическия стандарт в страната към периода на обвинението и с принципа на обезвреда по смисъла на чл. 2 ЗОДОВ с оглед обстоятелствата по

конкретния случай. Оспорва се като неоснователна и недоказана исковата претенция за обезщетение за имуществени вреди. Излагат се съображения, че адвокатският хонорар в наказателното производство бил прекомерен и не съответствал на обема на реално положения адвокатски труд, поради което се прави искане да бъде намален. Ответникът счита, че законна лихва се дължи не от датата на постановлението за прекратяване на наказателното производство – 31.10.2023 г., а най-рано след изтичане на 7-дневния срок за неговото обжалване – 07.02.2023 г. Моли предявените искове да бъдат отхвърлени.

В съдебно заседание ищецът, чрез адв. Н., поддържа предявените искове. Събраните доказателства анализира в писмена защита. Ответникът заявява становище за неоснователност на ищцовите претенции.

При така изложеното след като обсъди доказателствата по делото, съдът приема за установено от *фактическа страна* следното:

По делото не се спори, че в периода 09.05.2017 г. - 03.07.2023 г. ищецът е заемал длъжността “Секретар по правните въпроси на Президента на Република България”, както и че към момента заема длъжността “Съветник по правните въпроси на Президента на Република България”.

ДП 97/2020 г. е образувано след отделяне с постановление на Специализирана прокуратура от 18.06.2020 г. на материали от досъдебно производство по пр. пр. № 20/2020 г. ДП № 1-Пр/2020 г. по описа на СП, ДП № 78/2020 г. на СО - СП.

С протокол за обиск и изземване, въз основа на разрешение на съдия, на 19.06.2020 г. по ДП 97/2020 г. от П. У. е иззет служебен мобилен телефон със сим карта. Ищецът заявил готовност за предаване и на личен мобилен телефон, което е сторено същия ден, обективизирано в протокол за доброволно предаване.

На 19.06.2025 г. след разрешение на съдия е извършено претърсване и изземване в дома на П. У. в гр. Пловдив, като в протокола е отбелязано, че не са намерени вещи и предмети от значение за делото. При претърсване на жилището в гр. София е отразено изземване на флаш памет, мобилен телефон със сим-карта. В протоколите липсва отразяване П. У. да е поканен да предаде конкретни вещи.

Постановено е разрешение за разгласяване на факти и обстоятелства,

съдържащи се в Компютърно-техническа експертиза от 04.06.2020 г. по ДП № 97/2020 г. (отделени материали).

На 19.06.2020 г. на Интернет страницата на Прокуратура на Република България е публикувано прессъобщение със заглавие: „Специализирана прокуратура разследва висши длъжностни лица и магистрати за престъпно сдружение с цел търговия с влияние“ (<https://prb.bg/bg/news/aktualno/43811-specializirana-prokuratura-razsledva-visshi-dl-122>). В съобщението е посочено, че е установена комуникация, чрез различни мобилни приложения, между „обвиняемия П.Б, вероятно със секретаря по правни въпроси и антикорупция на президента П.У“ *Отбелязано е, че: „След извършен наказателно-правен анализ на заключението на експертизата и приложенията към нея, наблюдаващите прокурори са констатирали доказателства за извършено престъпление по чл. 321, ал. 6 НК. В тази връзка на 19.06.2020 г. след разрешение на съдия се извършват лични обиски на лицата П.У. и Н.Н., както и претърсвания и изземвания. Изземват се веществени доказателства, относими към предмета на доказване, като след анализа им наблюдаващите прокурори ще преценят дали са налице достатъчно доказателства за ангажиране на наказателна отговорност на същите... С оглед трайната практика на Прокуратура на Република България да информира българските граждани по дела с висок обществен интерес и след разрешение на наблюдаващите прокурори, Специализирана прокуратура публикува част от комуникацията на обвиняемия П.Б. с лицата П.У. и Н.Н., отнасяща се за два отделни случая: Първият случай касае размяна на текстови съобщения между П.Б. и лице, обозначено като “Prezident-*****”. От комуникацията е видно, че на 27.12.2018 г. „Prezident-*****” изпраща поредица от съобщения на обвиняемия със следното съдържание: „Има само проект на решението“, „Първо ще го видиш ти“, „Още не подписано“. В отговор П.Б. пише: Разбрах“. На същия ден в 16.20 ч. обвиняемият получава от „Prezident-*****” и снимков файл на съдебно решение, придружено с уточняващ текст: „Това е ще е в оригинал“. На 03.01.2019 г. „Prezident-*****” изпраща на П.Б. линк към съдебно решение на състав на Върховен административен съд от дата 02.01.2019 г. (първият работен ден на годината). Видно от публикуваното на интернет страницата на съда решение, същото е идентично с текста, изпратен от “Prezident-*****” в 16.20 ч. още на 27.12.2018 г. Специализирана прокуратура заявява, че ще*

продължи действията си по разследване и ангажиране на наказателна отговорност на лица, осъществяващи престъпления, независимо от тяхното служебно положение, социален статус и политическа принадлежност. Съзнаваме, че това е единственият начин за възстановяване доверието на българските граждани в правосъдието и опровергаването на наложеното погрешно разбиране за недосегаемост от наказателни преследвания на определ. група лица.“

На 22.06.2020 г. е публикувано прессъобщение „Продължават активните действия по разследване, свързани с досъдебното производство за престъпно сдружение с цел търговия с влияние“ (<https://prb.bg/bg/news/43866-prodyljavat-aktivnite-dejstvija-po-razsledvane-132-2>). Отбелязано е, че поради високия обществен интерес и след разрешение от наблюдаващите прокурори се публикува снимков материал на осъществена комуникация между „П.Б и „Prezident-*****“.

На 29.06.2020 г. е публикувано прессъобщение със заглавие: „Специализирана прокуратура възложи на ДАНС извършване на детайлен и задълбочен анализ на комуникацията на П.Б. с MVR-R.P. и с Prezident-*****“ и публикувани в приложение извадки от разменени съобщения.” (<https://prb.bg/bg/news/aktualno/44098-Spetsializirana-prokuratura-vazlozhi-na-DANS-izvarshvane-na-detaylen-i-zadalboch>) Дадено е разяснение, че в “първия случай се отнася до искане от 10.08.2017 г. на руски гражданин за придобиване на българско гражданство. След проведено интервю, на 13.09.2018 г. Съветът по гражданство не е уважил молбата за българско гражданство, с оглед постъпило възражение от страна на Държавна агенция „Национална сигурност“, поради причини засягащи националната сигурност на Република България. Видно от кореспонденцията, осъществена чрез мобилно приложение, на 22 януари 2019 г. П.Б. изпраща до „Prezident-*****“ снимка на неуважената молба на руския гражданин. Вторият случай се отнася до серия от съобщения, при които П.Б. изпраща до „Prezident-*****“ данни за самоличността на български гражданин от либийски произход, както и номера на заявление до директора на ГД „Национална полиция“ за заличаването на данните от масивите на МВР, свързани с полицейски регистрации и заявителски материали. Комуникацията в тази посока П.Б. и „Prezident-*****“ осъществяват на 11-12 април 2019 г., 06 юни 2019 г. и 06 ноември 2019 г. Съобщенията от м.

юни и м. ноември 2019 г. на П.Б. до „Prezident-*****” съдържат снимки на самото заявление на лицето, както и входящ номер, който му е предоставен от ГДНП при регистрирането на документа. Третият случай се отнася до комуникация, в която на 18 декември 2019 г. П.Б. иска от „Prezident-*****” съдействие за установяване собствеността на моторно превозно средство. На 19 декември 2019 г. „Prezident-*****” уведомява П.Б., че се касае за две МПС с марка „Майбах“, собственост на конкретна фирма за отдаване на автомобили под наем. Във връзка с горното е възложено извършването на цялостна проверка от ДАНС и от Дирекция „Вътрешна сигурност“ при МВР. От Министерство на правосъдието и от Президентството на Република България са изискани за послужване всички относими към предмета на доказване по наказателното производство материали.”

В четвърто прессъобщение от 29.06.2020 г.: “Специализирана прокуратура възложи на ДАНС извършване на детайлен и задълбочен анализ на комуникацията на П.Б. с MVR-R.P. и с Prezident-*****” на интернет страницата на Прокуратура на Република България (<https://prb.bg/bg/news/aktualno/44098-Spetsializirana-prokuratura-vazlozhi-na-DANS-izvarshvane-na-detaylen-i-zadalboch>) се съобщава, че “Във връзка с образуваното досъдебно производство за престъпно сдружения за търговия с влияние, Специализирана прокуратура възложи на Държавна агенция „Национална сигурност” да се извърши детайлен и задълбочен анализ на данните от изготвената компютърно-техническа експертиза на мобилни устройства, ползвани от П.Б. От експертизата е видно, че в периода 2018-2020 г. на П.Б. е предоставяна информация от потребители MVR-R.P. и Prezident-*****. Същата вероятно им е станала известна в качеството им, съответно на съветник по въпросите на Близкия изток и Северна Африка на заместник - министър-председателя и министър на външните работи (до 18 декември 2018 г.) и на секретар по правните въпроси и антикорупция на президента. На 04.08.2018 г. П.Б. изпраща до Prezident-***** текстово съобщение със съдържание: „Р.П. – Алжир”. По същото време чрез мобилно приложение П.Б. започва активно да комуникира с MVR-R.P., от когото получава множество сведения, включително файлове и снимки на документи. От своя страна П.Б. препраща част от получената информация към Prezident-*****. Материали и документи, съдържащи сведения с

външнополитически характер, П.Б. получава и от Prezident-*****. В тази връзка и след разрешение на наблюдаващите прокурори, Специализирана прокуратура оповестява част от доказателствата, съдържащи се в компютърно-техническата експертиза на мобилно устройство, ползвано от П.Б.: На 20.08.2018 г. MVR-R.P. изпраща на П.Б. съобщение с текст „оценка“ и прикачен текстови файл, съдържащ информация за фирми и предприетите действия към онзи момент по казуса с танкера „Бадр“. На 29.09.2018 г. MVR-R.P. изпраща на П.Б. под формата на снимки определение на Върховен касационен съд от 29.01.2018 г., свързано с казуса с танкера „Бадр“. Минутни по-късно снимките на определението са препратени от П.Б. на Prezident-*****. На същия ден MVR-R.P. изпраща на П.Б. текстови съобщения със следното съдържание: „Според един мой приятел, много печен адвокат, който погледна развитието на делото във ВАС - шансовете за положителен изход на делото в полза на либийците са много ниски, тъй като ВАС също ще гледа само процедурата без да изследва първопричината (фалшивия ипотечен договор). Според него адвокатите на либийците е трябвало да атакуват това основание (ипотечния договор) в отделно наказателно дело в криминалния съд“ и „Имам основание да му вярвам, защото той е много печен адвокат“. В отговор на горното П.Б. посочва: „ще видим“. На 07.01.2019 г. Prezident-***** изпраща на П.Б. две снимки на паметна бележка за проведена на 03.01.2019 г. среща на Н. М., секретар по външната политика на президента, със С. Елтрики, временно управляващ посолството на Държавата Либия в София. В последващо съобщение до П.Б. Prezident-***** посочва: „Току запознах и него.“ От своя страна в 14.49 ч. П.Б. изпраща до Prezident-***** снимка на вербална нота, която посолството на Държавата Либия е изпратила до Министерството на вътрешните работи. Снимката с вербалната нота П.Б. получава две минути по-рано от MVR-R.P.. По-късно П.Б. препраща на Prezident-***** снимка и на друга нота от Посолството на Държавата Либия, този път до Министерството на външните работи, която също му е предоставена от MVR-R.P.. От своя страна Prezident-***** изпраща на П.Б. вербална нота от посолството на Държавата Либия и до президента на Република България. В последващата комуникация П.Б. се обръща към Prezident-***** със следния текст: „Ако прецениш че мога да звънна на началника, дай знак?“. Половин час по-късно П.Б. изпраща на Prezident-***** снимки на „CV-то

*на либийския пратеник". На 09.01.2019 г. Президент-***** изпраща на П.Б. снимка на визитна картичка, от която е видно, че същата е на „либийския пратеник".*

По искане от 04.07.2020 г. на Специализирана прокуратура на 05.07.2020 г. е разрешено с определение от 05.07.2020 г. орган на досъдебно производство да извърши претърсване и изземване по досъдебно производство 97/2020 г. в кабинет № 337 (ползван от П. У.), находящ се в гр. София, бул. „*****. От мотивите е видно, че съдът е приел да има достатъчно основание да се предполага, че в посоченото място има движими вещи – предмети, книжа и компютърни информационни системи, съдържащи информационни данни, които могат да имат значение за делото. Разрешено е разкриване на съдържанието на кореспонденция, съответно задържането и изземването на налична кореспонденция в електронна пощенска кутия с потребителско име p.U.@prezident.bg, както и последващото разкриване съдържанието на кореспонденцията за периода 10.05.2017 г. – 04.07.2020 г.

Приложен е Протокол за претърсване и изземване с разрешение на съдия от 09.07.2020 г. за осъществено претърсване в кабинет № 337 на П. У. в сградата на Президентството при участие на 9 поемни лица с отразяване същите да са служители съответно на ДАНС, СДВР, администрация на Президента, СП. Не се спори и участието на служители от Бюрото за защита на свидетели, към посочената дата, под ръководството на Главния прокурор И.Г.. Няма отбелязване да е поискано предаване на конкретни предмети, книжа и компютърни системи да бъдат предадени. Същевременно е вписано изземване на документи, компютър, магнитни носители. Част от поемните лица са отразили да не са присъствали през цялото време в претърсваното помещение по време на следствените действия. В протокол за задържане и изземване на кореспонденция от 09.07.2020 г. е отразено снемане на информация от служебния компютър на П. У. в Президентството, както и съдържание на служебната му електронна поща.

Издадено е постановление на прокурор от Специализирана прокуратура по ДП 07/2020 г., пр. пр. 1223/2020 г., с което е възложено на Главния секретар на МВР да окаже съдействие на 09.07.2020 г. като осигури присъствие на ГД „НП“, СДВР и ОДМВР – гр. Пловдив, както и да бъде създадена съвместна организация с ДА „НС“ с цел планиране и изпълнение на всички необходими

действия.

Със заповед от 09.07.2020 г., 10:00 часа на полицейски инспектор към 03 РУ МВР - гр. Пловдив П. У. е задържан за срок от 24 часа. В заповедта е отразено, че задържането се осъществява във връзка с образувано ДП № 97/2020 на Следствен отдел към СпП за престъпление по чл. 321, ал. 6 НК. В разписката към заповедта П. У. е отбелязал начален час на фактическото задържане 8:30 часа. С нарочна заповед е разпоредено конвоиране на П. У. от гр. Пловдив до 09 РУ СДВР гр. София с постоянно поставени белезници. С решение № 13/07.08.2020 г. по адм. дело № 24/2020 г. на Пловдивски районен съд арестът на П. У. със Заповед за полицейско задържане на лице рег. № 43833-229/09.07.2020 г., издадена от 03 РУ Пловдив е отменен. Решението е влязло в сила на 22.02.2021 г. Съдът е приел, че в заповедта няма данни за извършено от П. У. престъпление, не се отбелязва причастност на задържания към престъплението по чл. 321, ал. 6 НК по образувано ДП 97/20. Наред с това не се установява П. У. да се е укривал, да се е отклонявал от задълженията си да съдейства на разследващите органи, поради което и задържането му се явява неоправдано. Отражено е, че задържането не може да е самоцел, а следва да е съобразено с целта на ограничението и да се явява пропорционално на засягането на правото на свобода на съответното лице.

С постановление от 09.07.2020 г. П. У. е привлечен като обвиняем по ДП 97/2020 г., пр. пр. 1223/2020 г. в извършване на престъпление по чл. 321, ал. 6 НК в периода м. януари 2019 г. - м. май 2020 г. в сговор с П. Б. и престъпление по чл. 282, ал. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 20, ал. 2 вр. ал. 1 НК вр. чл. 26, ал. 1 НК - за това, че в периода 08.08.2019 г. - 28.09.2019 г. в условията на продължавано престъпление чрез 21 деяния, които осъществяват поотделно или различни състави на едно и също престъпление и са извършени през непродължителни периоди от време, при една и съща обстановка и при еднородност на вината, като извършител в съучастие с П. Б. - подбудител, в нарушение на служебните си задължения според чл. 54, т. 2 от Правила за работа на Администрацията на Президента: да не разгласява информация, данни и факти, станали му известни при и по повод изпълнение на длъжността. Отбелязано е, че целта е да набави за друго - П. Б., облага, изразяваща се в своевременно получаване на достоверна информация за случващото се в политическия живот на държавите Либия и Украйна, развоя на военните действия в Либия, която информация била необходима на П. Б. за вземане на решение за

икономическите му интереси в тези държави, не би могъл да се сдобие по правомерен начин, като от това настъпили значителни вредни последици - разгласяване на информация, станала известна на П. У. по служба сред лица, извън кръга на тези, които са оправомощени да я получават, както и уронване престижа на Президентската институция сред гражданите на Република България и застрашаване на националната сигурност на страната чрез разкриване на оперативния интерес на специална разузнавателна служба - Служба "Военна информация". Постановлението е предявено на П. У. в 8:05 часа на 10.07.2020 г. Ново постановление е съставено на 10.07.2020 г., предявено в 17:17 часа.

Не се спори, че на 09.07.2020 г. ДА "Национална сигурност" е отнела достъпа до класифицирана информация на П. У..

С отделно постановление от 10.07.2020 г.с мотиви за реална опасност обвиняемият да извърши друго престъпление, да се укрие или по друг начин да затрудни хода на разследването е постановено задържане под стража на П. У. за срок от 72 часа, считано от датата и часа на предявяване на постановлението за привличане.

С отделно постановление от 10.07.2020 г. на П. У. като се отчитат чисто съдебно минало на У., "доброто му процесуално поведение /редовно се явява в случаите, когато е призован за извършване на действия по разследването/, същият има и възрастни родители, за които е необходимо да полага грижи, има постоянен и настоящ адрес за призоваване", е определ. мярка за неотклонение „гаранция“ в размер на 20000 лв. С Определение от 16.07.2020 г. по ЧНД 1930/2020 г. на СпНС определ.та на П. У. гаранция е намалена на 10000 лв.

С постановление, вх. № 5609/10.07.2020 г. на Специализирана прокуратура, Следствен отдел от 10.07.2020 г. на П. У. е наложена забрана за напускане на пределите на Република България.

От постановление с дата 30.07.2020 г. на Специализирана прокуратура следва извод, че към тази дата ищецът е търсел достъп до делото за конкретни документи, касаещи извършени на 09.07.2020 г. процесуално-следствени действия в сградата на Президентството на Република България, вкл. копие от протокол за претърсване и изземване и копие на определението на съда по чл. 161, ал. 1 НПК, с което това процесуално действие е разрешено. Молбата не е уважена по съображения, че до приключване на разследването и предявяване

на материалите по делото разследващият орган не е длъжен да предявява доказателствен материал, както и да даде възможност на обвиняемия и защитника му да се запознаят с протоколите от извършените действия по разследването. Същевременно в постановлението за привличане на обвиняем разследващият орган може да посочи доказателствата, на които се основава обвинението, но само ако прецени, че това няма да затрудни разследването. Разследващият орган не е длъжен да предявява, т.е. да предоставя за четене, посочените в постановлението за привличане доказателства. Правото на обвиняемия да се запознава с делото и информацията, получена чрез използване на специални разузнавателни средства и да прави необходимите извлечения, е неограничено в съдебната фаза на процеса. На досъдебното производство това задължение е налице едва след приключване на разследването. Отбелязано е, че конкретната преценка е правилна, предвид особената фактическа и правна сложност на делото, продиктувана от усложнена престъпна дейност, осъществявана многократно и последователно през продължителни периоди от време от две известни в обществото лица, което подчертавало и завишената му обществена значимост. Отказът е потвърден с постановление от 09.09.2020 г. на прокурор от Апелативна специализирана прокуратура. Отбелязано е, че извод в противен смисъл не се обосновава и предвид разгласени вече факти по ДП 97/2020 г. на СО при СП, тъй като това е станало след разрешения по чл. 198, ал. 1 НПК.

По искане от 17.08.2020 г. на Прокуратура на Република България е разкрита данъчна и осигурителна информация за П. У., както и за неговия брат А. Д. У. и юридическите лица „Ентърпрайз Сикюръти Сървиз“ ЕООД и „Ентърпрайз Сикюрити Груп“ ЕООД.

С постановление от 21.01.2022 г. е отменена взетата по отношение на П. У. мярка за неотклонение „Гаранция в пари“ в размер на 10000 лв., както и наложената мярка на процесуална принуда „Забрана за напускане на пределите на Република България“. Изложени са съображения, че е изтекъл предвиденият срок от година и половина. Предвид произнасянето с определение № 89/28.01.2022 г. по ЧНД 197/2022 г. на СпНС е оставено без разглеждане искане на П. У. за отмяна на наложената мярка на процесуална принуда.

С решение от 23.12.2021 г. по гр. дело № 2557/2021 г. на СГС, I-20 с-в е

осъдена Прокуратура на Република България да заплати на П. Д. У. на основание чл. 26 ЗОДОВ сумата от 3000 лв. – главница, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от П. У. от нарушение на правото за разглеждане и решаване на ДП № 97/2020 г. на СО-СП, пр. пр. № 1223/2020 г. на СП в разумен срок за времето от 19.06.2020 г. до 06.12.2021 г. (датата на устните състезания пред първоинстанционния съд), ведно със законната лихва, считано от 24.02.2021 г. до окончателното изплащане. В рамките на осъществения въззивен контрол по в.гр.д. № 820/2022 г. на Софийски апелативен съд с решение № 1303/02.11.2022 г. първоинстанционното решение е частично отменено в отхвърлителната част и са присъдени на ищеца още 3000 лв. – неимуществени вреди (при устни състезания 05.10.2022 г.). С определение № 3223/26.10.2023 г. по гр. дело № 1031/2023 г. на ВКС, III Г.О. не е допуснато касационно обжалване.

С постановление от 31.01.2023 г. досъдебното производство по пр. пр. № 16285/2022 г., ДП 197/2022 на СО-СГП (променени номера след закриване на специализиран съд и прокуратура) е прекратено. По отношение на престъплението по чл. 282, ал. 1 НК е прието, че П. У. е нарушил вътрешни правила, като е препращал служебна, макар и неупотребявана, информация, но не са установени вредни последици, застрашаване на националната сигурност, изгода за него или за П. Б., нито наличие на умисъл. По отношение на престъплението по чл. 321, ал. 6 НК са изложени мотиви, че обвиненията срещу П. У. и П. Б. за участие в престъпление по чл. 321, ал. 6 НК (сговор за извършване на престъпления) не се потвърждават от доказателствата – няма данни за конкретно съгласие между тях да извършват престъпна дейност, а наличните доказателства сочат единствено близки лични отношения и комуникация. Липсват също доказателства за престъпление по чл. 304б НК (търговия с влияние). Прието е за доказано единствено, че П. У. е препращал служебна, неупотребявана, но забранена за разгласяване информация (чл. 360 НК), но за това деяние давността е изтекла и не може да бъде ангажирана отговорността му. В обобщение, поради липса на достатъчно доказателства за престъпленията, за които двамата са обвинени, наказателното производство срещу тях е прекратено при посочено основание основание чл. 243 НПК („деянието не съставлява престъпление“). Постановено е връщане на иззети доказателства от П. У.: 3 мобилни телефона със СИМ карти, 3 тефтера, 2 бележника, IPAD и 1 бр. флаш памет. Отбелязано е, че Диск MAXTOR M3, на

който е записана информация от служебен компютър, ползван в кабинет 337 на бул. “Дондуков” № 2 в гр. София като информацията е прехвърлена и на флаш памет Transcend 64d GB, остават в СГП като собственост на ПРБ. Не се твърди П. У. да е обжалвал постановлението.

Представени са разпечатки от интернет публикации: „Разпитват П. У. в Спецпрокуратурата“ (19.06.2020 г., www.marica.bg), „Президентски съветник и прокурор са разследвани за търговия с влияние заради Б.и“ (19.06.2020 г., www.mediapool.bg), „Нова порция чатове Б.-У.: гражданство, криминални регистрации и два „Майбах“-а“ (22.06.2020, www.mediapool.bg), „Обвиненията за търговия с влияние са безпочвени, категоричен П. У.“ (22.06.2020 г., www.news.bg), „Президентската институция смята, че прокуратурата продължава да отправя внушения за П. У.“ (22.06.2020 г., www.focus-news.bg), „Нов ден, нов чат У.-Б. от прокуратурата“ (23.06.2020 г., www.mediapool.bg), „Прокуратурата заподозря, че Б. е назначавал посланици“ (24.06.2020 г., www.mediapool.bg), „Екшън в Пловдив! Полиция блокира и претърсва имоти на брата на П. У.“ (24.06.2020 г.), „Радев: Не вярвам на прокуратурата и затова не бързам с П. У.“ (29.06.2020 г., www.mediapool.bg), „Прокуратурата пусна и разговори на Б. за помилване на осъден“ (30.06.2020 г., www.mediapool.bg), „Арести и обиски в президентството. Г.: Единственият недосегаем в България е президентът.“ (www.mediapool.bg), „С прокурорите зад гърба, Г. се закани да се оплаче в Европа от президента.“ (www.mediapool.bg), „Прокуратурата не знае какво търси в президентството, но държи да го съобщи“ (13.07.2020 г., www.mediapool.bg), “ДАНС отне достъпа до класифицирана информация на двама висши служители на Президентството” (09.07.2020 г., www.actualno.com), “Арести и обиски в президентството” (09.07.2020 г., www.mediapool.bg), “С прокурорите зад гърба, Г. се закани да се оплаче в Европа от президента” (10.07.2020 г., www.mediapool.bg), “Б. е обвиняем заради copy/paste новинарска сводка за военното разузнаване” (10.07.2020 г., www.mediapool.bg)

Ищецът представя Амбулаторен лист №004779 от 29.06.2020 г. с поставена диагноза: Есенциална (първична) хипертония, Болничен лист №3488 за периода 04.07.2020 – 09.07.2020 г. по повод констатирано хипертонично сърце без застойна сърдечна недостатъчност, Амбулаторен лист №000142 от 08.07.2020 г. с диагноза: главоболие от тензионен тип; световъртеж от централен произход, както и Медицински протокол ЛКК

№2968 от 04.08.2020 г. с водеща диагноза хроничен вирусен хепатит В без делта агент и отбелязване за придружаващи заболявания: неинсулинозависим захарен диабет (без усложнения); други уточнени болести на жлъчния мехур и артериална хипертония. В периода 04.07.2020 г. - 09.07.2020 г., 29.07.2020 - 19.08.2020 г. ищецът е ползвал отпуск за временна неработоспособност.

По делото е приета съдебно-медицинска експертиза, изготвена от вещото лице д-р Д. Р. М. – специалист по вътрешни болести и кардиология. В заключението си и след личен преглед на ищеца той сочи, че до 18.06.2020 г. по амнестични данни П. У. не е страдал от заболявания, изискващи медикаментозно лечение. Заболяванията са регистрирани от юни 2020 г. нататък. До този момент ежегодните профилактични прегледи не са установявали повишено кръвно налягане или повишени стойности на кръвна захар. Съгласно приложените по делото документи артериалната хипертония е диагностицирана в края на юни 2020 г., а захарният диабет – в края на юли 2020 г. Вещото лице обяснява, че първичната хипертония в приблизително 95% от случаите няма конкретна физическа причина и е мултифакторно заболяване, при което значение имат наследствената предразположеност, начинът на живот (алкохол, тютюнопушене, висока консумация на сол, стрес), както и хормонални влияния. Често участие има и инсулиновата резистентност, характерна при затлъстяване и метаболитен синдром, като механизмите на възникване остават неизяснени. Захарният диабет тип 2 също представлява мултифакторно заболяване, дължащо се на взаимодействие между генетични и средови фактори, водещи до инсулинова резистентност и дисфункция на β -клетките. Генетичната предразположеност се изявява по-ярко при наличие на неблагоприятни фактори на средата – прекомерен калориен внос, недостатъчна физическа активност, затлъстяване. Към рисковите фактори се отнасят възраст над 45 години, фамилна обремененост, наднормено тегло, небалансирано хранене, заседнал живот, тютюнопушене, алкохол, стрес, хипертония, дислипидемия, чернодробни заболявания и прием на определени медикаменти. В обобщение, експертизата отчита, че както артериалната хипертония, така и захарният диабет са мултифакторни заболявания без единствена пряка причина. Сред значимите утежняващи обстоятелства е хроничният стрес, който чрез повишени нива на адреналин, норадреналин и кортизол води до увеличаване на артериалното налягане, сърдечната честота и нивата на кръвната захар. Вещото лице приема, че

стресът, преживян от ищеца във връзка с действия по досъдебното производство, е оказал неблагоприятно въздействие върху здравословното му състояние, способствайки за развитието на артериална хипертония и захарен диабет. По отношение на хипертонията на пациента е назначено лечение с Нолипрел форте 5/1.25 мг – по 1 таблетка дневно, и Бизогама 5 мг – по 1 таблетка дневно. За диабета е предписано лечение с Метфогама 500 мг – по 2 таблетки дневно. И двете заболявания имат хроничен характер и изискват пожизнено медикаментозно лечение. Медицинската прогноза зависи от степента на контрол върху заболяванията. При недостатъчен контрол съществува риск от тежки сърдечно-съдови и метаболитни последици – миокарден инфаркт, мозъчен инсулт, хронична бъбречна недостатъчност с необходимост от диализа, периферно-съдови болести с гангрена и ампутации, както и прогресивна ретинопатия до слепота. При адекватна грижа е възможно дългосрочно поддържане на стабилно състояние и предотвратяване на усложнения.

В съдебно заседание допълнително посочва, че по отношение на П. У. се уточнява до предприетите срещу него действия няма данни за приложено медикаментозно лечение или прояви на заболявания. Точният период между възникването на заболяванията и тяхното диагностициране не може да бъде определен. В случай на хроничен стрес, продължил повече от два месеца, е възможно ендокринна стимулация и отключване на заболявания, докато при еднократен силен стрес това може да се прояви и в срок до две седмици. В случая трайно установените високи стойности на кръвното налягане след 29.06.2020 г. обосновават наличието на заболяване.

В приета по делото Комплексна съдебнопсихиатрична и психологична експертиза, изготвена от вещите лица д-р Е. Н. М. и клиничен психолог А. А. се отбелязва, че по делото няма данни за психични или телесни страдания на ищеца преди м. юни 2020 г. В периода на повдигнатото обвинение от прокуратурата ищецът преживява събития, които възприема като злонамерена атака, целяща уронване на престиж, описва стресиращи, унизителни и необосновани действия на властта, подкрепени от медийна кампания. Преживените ограничения и накърняване на доброто име водят до психосоматични прояви у ищеца – повишено артериално налягане и захарен диабет. Към момента на повдигане на обвинение състоянието на ищеца му се определя от експертите като остро стресово разстройство (МКБ10-F43.0),

което постепенно преминава в адаптационно разстройство (МКБ10-F43.2) – емоционално и социално нарушение, възникващо под влияние на значими стресорни събития. То се изразява в депресивно настроение, тревожност, чувство за невъзможност за справяне и частично нарушено ежедневиe, но без диагностика за по-специфично психично заболяване. Разяснено е, че хроничният стрес води до неврохормонални промени (повишен кортизол, катехоламини), които обуславят персистиращо повишено кръвно налягане и хипергликемия, а това създава предпоставка за психосоматично боледуване – в случая артериална хипертония и метаболитен синдром/диабет. Тези заболявания се проявяват често, когато индивидът достигне своя физически и емоционален предел, специфичен за всеки човек. Психосоматичното разстройство е вид дезадаптивен начин за справяне на личността със стреса чрез телесно боледуване.

В съдебно заседание експертите добавят, че документи за извършвани психологически консултации и психиатрични прегледи биха имали значение, доколкото обективизират по-добре състоянието на ищеца за събития в минало време. Към изготвяне на заключението обаче експертите верифицират остатъчно състояние - белези на преживяна травма в миналото, свързана с повишена тревожност и депресивност, които не стигат до степен получаване на моментна диагноза, но могат да бъдат наблюдавани клинично.

По делото са събрани гласни доказателства чрез разпит на свидетелите И.П.И., А. Д. У. и Д.П. У.. Свидетелката И. заявява, че познава П. У. от месец ноември 2019 г., а от месец юни 2020 г. работи в администрацията на Президента на Републиката. Излага, че е ползвала общ кабинет с него, разделен на три отделни помещения. При пристигането си на работа на 09.07.2020 г. свидетелката установила присъствие на следовател в кабинет № 337, който я уведомил, че се извършват процесуално-следствени действия. Същите продължили през целия работен ден. На тази дата свидетелката не е имала контакт с П. У. и впоследствие узнала от медиите, че същият е задържан във връзка с наказателно производство. Посочва, че разследващите действия са били извършвани от множество лица, включително служители на Бюрото за защита при Главния прокурор. Около 14:00 ч. на свидетелката бил предоставен за подпис протокол за извършените действия, тъй като е присъствала в общото помещение. Разследващите лица напуснали сградата

след 16:00 ч. Свидетелката подписала протокола с особено мнение, като уточнява, че от работното си място не е имала пряка видимост към кабинета на П. У. и поради това не може да удостовери кои лица са влизали и излизали, нито какви вещи или документи са били изземвани. Допълнително заявява, че съдържанието на иззетите документи не ѝ е било представено, същите били запечатани в кашони, а тя не била уведомена какво точно е изземвано и в какво качество следва да положи подписа си. Около две седмици по-късно П. У. се завърнал на работа. Свидетелката констатирала промяна в поведението му. Излага, че преди тези действия той проявявал открито и общително поведение, участвал е в работни разговори и е изразявал мнение по професионални въпроси, докато впоследствие е отбягвал колективни дискусии и формулиране на категорични становища. Свидетелката установила, че често изглеждал зачервен, като човек, който „вдига кръвно“, поради което изразявала притеснение относно здравословното му състояние.

Свидетелят А. У. сочи, че е брат на ищеца. Излага, че през месец юни 2020 г. от страна на Прокуратурата са предприети следствени действия спрямо П. У.. След първия разпит на П. У. свидетелят нямал връзка с брат си. Посочва, че преди да задържат брат му на 09.07.2020 г. е проведено претърсване в дома на родителите на свидетеля в с. Първенец. Сутринта баща им следвало да бъде приет за лечение в УМБАЛ “Св. Георги” в гр. Пловдив. Свидетелят останал пред дома на родителите си като помолил служителите да влизат в дома с калцуни и предпазни маски предвид Ковид-пандемията. При започване на процесуалните действия служителите поискали предаване на документи, свързани с г-н Б., а майката на свидетеля заявила, че не го познава. Действията продължили около 2-3 часа. Бил изнесен тефтер от тези, които полицията раздава при посещение на семинари. След приключване на действията свидетелят и П. У. поискали да се върнат в дома на родителите си, но служител на пловдивската полиция уведомил П. У., че е задържан. Към този момент не му е представена заповед за задържане. Свидетелят и П. У. били учудени, тъй като при претърсването не било открито нищо. П. У. бил откаран с патрулна кола до 03 РУ, а свидетелят следвало да закара баща им до болницата. На следващия ден, около 13–15:00 ч., свидетелят занесъл на П. У. личен багаж, като към този момент последният бил задържан в 09 РУ София. Впоследствие чул служителка (“шеф”) на полицаите да им се кара за допуснатата среща между П. У. и свидетеля за предаване на багажа. На тази

среща свидетелят видял ищеца целия зачервен и много притеснен. В 16:30 ч. П. У. бил освободен. Ищецът споделил със свидетеля, че по време на задържане не се е чувствал добре, не е разполагал с лекарства и е имал нужда от преглед от Бърза помощ. Впоследствие П. У. развил диабет и лежал в болница. Свидателят сочи, че преди предприемане на действията от страна на ответника, П. У. спортувал, играел тенис на маса и футбол, ходел на лов. За времето на наказателното производство оръжието му било отнето и той не ловувал. Затворил се в себе си и споделял малко. За да не притеснява семейството при определяне на гаранцията, П. У. изтеглил кредит, без да поиска заем от свидетеля. След прекратяване на наказателното производство ищецът не се върнал към предишния си начин на живот и не се е успокоил. Свидателят описва ищеца като “по-обран” поради останалите съмнения вследствие на засягане на репутацията му. До него останали само най-верните му приятели. Ищецът се чувствал гузен, че атаката спрямо него засяга и членовете на семейството му, това на свидетеля и на родителите им.

Свидателят Д. У., син на ищеца, посочва, че е информиран за предприемане на следствени действия спрямо баща му във връзка с действия срещу П. Б.. На 19.06.2020 г. са проведени процесуално-следствени действия по претърсване в дома на свидетеля в гр. Пловдив. Свидателят е бил помолен да предаде всички електронни устройства – лични и на баща му, които са били прегледани и впоследствие върнати на свидетеля. Пристъпено било и към претърсване на жилището, без свидетелят да бъде информиран какво конкретно се търси. Свидателят научил от медиите за претърсване и на жилището на ищеца в гр. София. Свидателят споделя, че трябвало да занесе лекарства на баща си в 03 РУ - гр. Пловдив. За първи път след задържането видял баща си в София, когато го освободили от Следствието на ГМ Д.. Ищецът изглеждал блед и примаял. До момента на задържане ищецът не е имал здравословни оплаквания. Играл е тенис на маса, упражнявал е спортна активност, обичал е контакта с приятели и пребиваването сред тях. След задържането започнал да се оплаква от високо кръвно налягане, а от майка си свидетелят знае, че ищецът започнал да има проблеми със съня. Ищецът напълнял, констатиран бил и диабет. Ищецът се затворил в себе си, ограничил контактите си с околните. Част от неговите приятели също се отдръпнали и избягвали контакти с него поради обширното медийно отразяване на задържането му. Наказателното производство било прекратено, но това не

било широко отразено в медиите, за разлика от първоначалното разгласяване на действията по разследване.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от *правна страна* следното.

Предпоставките, включени във фактическия състав на правната норма по чл. 2, ал. 1, т. 3, пр. 1 от ЗОДОВ, са свързани с установяването на следните правно релевантни факти: привличане на ищеца в качеството на обвиняем, прекратяване на наказателното производство, претърпени вреди, както и пряка причинно-следствена връзка между вредите и действията, извършени от правозащитните органи. Съгласно § 1 от Допълнителните разпоредби на ЗОДОВ, за неуредените въпроси се прилагат разпоредбите на гражданското законодателство.

Съобразно разясненията, дадени в Тълкувателно решение № 5/15.06.2015 г. по тълк.д. № 5/2013 г. на ВКС, ОСГК, отговорността по ЗОДОВ се основава на задължението на държавата да спазва правата и законните интереси на гражданите и юридическите лица. По чл.2 ЗОДОВ държавата носи обективна отговорност за незаконно причинени вреди от дейността на правозащитните органи. Специалната отговорност на държавата по чл.2 ЗОДОВ е за вреди от неоснователно осъществена процесуална принуда, която може да е процесуално законосъобразна и вината е без правно значение. При обективната отговорност се прилага принципът на риска, а не на вината. Когато е без значение дали увреждането се дължи на виновното поведение на длъжностно лице, то отговорността за вреди се поема от този, който е създал риска (чрез обвинение в извършване на престъпление).

Отговорността на държавата за вреди от незаконни действия на правозащитни органи по чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ възниква от момента на влизане в сила на прокурорския акт за прекратяване на наказателното производство. Ако констатира че деянието не съставлява престъпление или че не е доказано, прокурорът прекратява наказателното производство. В първия случай преценката е правна, а във втория случай - фактическа и означава, че деянието не е извършено от лицето. В този случай основаниято за прекратяване е необоснованост на повдигнато и предявено обвинение, което не може да бъде подкрепено от събраните доказателства по делото. Затова, когато наказателното производство е прекратено поради недоказаност на

обвинението, основанийето за обезщетяване на вреди по чл. 2, т. 2 ЗОДВПГ е, че деянието не е извършено от лицето (Тълкувателно решение № 3/22.04.2005 г. по тълк.д. № 3/2004 г. на ВКС, ОСГК).

На обезщетяване подлежат неимуществените вреди, които са в пряка причинна връзка с увреждането и техният размер се определя според интензитета на упражнената процесуална принуда и тежестта на уврежданията. (Решение № 308/14.10.2015 г. по гр.д. № 2244/2015 г. на ВКС, IV г.о.).

По отношение на *неимуществените вреди* трайната съдебна практика приема, че съдът дължи да отчете формирана задължителна практика на ВС и ВКС – ППВС № 4/23.12.1968 г. и т. 3 и т. 11 от ТР № 3/22.04.2005 г. на ОСГК на ВКС, както и такава по реда на чл. 290 от ГПК, според която при определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди следва да се вземат под внимание всички обстоятелства, които обуславят тези вреди. На обезщетяване подлежат само неимуществените вреди, които са в пряка причинна връзка с увреждането и техният размер се определя след преценка на редица конкретни, обективно съществуващи обстоятелства. Такива обстоятелства поначало са видът, характерът, интензитетът и продължителността на увреждането на ищеца. Конкретно при исковете по чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ такива правно-релевантни обстоятелства – критерии за определяне на размера на обезщетението за неимуществени вреди, са: тежестта на повдигнатото обвинение, дали то е за едно или за повече престъпления, какъв е техният вид и дали ищецът е оправдан по всички обвинения или само по част от тях, а по други е осъден; дали е взета мярка за неотклонение – нейният вид и продължителност, както и другите наложени на ищеца ограничения на правата и свободите му в рамките на наказателното производство; продължителността на наказателното преследване срещу ищеца, включително дали същата надхвърля или не разумните срокове за провеждането му; начинът на развитие на наказателното производство срещу ищеца, приключило с оправдаването му, респ. прекратяване, както и броят на съдебните инстанции, разгледали делото; дали през времетраенето на процесното наказателно преследване срещу ищеца са били водени и други наказателни производства, по какви обвинения, какъв е техният изход, тяхната продължителност и наложените на ищеца мерки за неотклонение и други ограничения, а ако те също са били незаконни – дали ищецът вече е обезщетен

и в каква степен. От значение са и всички останали конкретни обстоятелства, установени по делото, които сочат как и по какъв начин незаконното наказателно преследване е въздействало върху ищеца – има ли влошаване на здравословното му състояние, в каква степен и от какъв вид е то; конкретните преживявания на ищеца, неговото емоционално и психическо състояние, и изобщо – цялостното отражение на воденото срещу него наказателно преследване върху живота му – семейство, приятели, професия и професионална реализация, обществен отзвук, степента на накърняване на доброто му име с оглед социалния му статус; съдебното му минало; разгласяване на обвинението и публичност /като се отчита спецификата на професията на пострадалия – когато обществото има оправдано завишени изисквания към морала и спазването на закона от изпълняващите я лица/. Наред с тези обстоятелства, при определяне на обезщетението съдът следва да съобрази и обществените критерии за справедливост, свързани с икономическите условия в страната и жизнения стандарт на населението към периода на увреждането, следвайки принципа за пропорционалност между претърпените от пострадалия неимуществени вреди и паричното им възмездяване (в този смисъл разясненията, дадени в Решение № 493/11.08.2025 г. по гр.д. № 1435/2024 г. на ВКС, IV г.о.) . Нарушената презумпция за невиновност е сред съвкупността от критерии, отчитани при определяне размера на претърпените неимуществени вреди (Решение № 79/06.02.2024 г. по гр.д. № 4853/2022 г. на ВКС, IV г.о.) при редакция на ЗОДОВ преди извеждането ѝ в самостоятелна предпоставка по чл. 2, ал. 1 т. 8 (нова – ДВ, бр. 48 от 2023 г.).

В случаите, в който образуваното наказателно производство е прекратено поради това, че деянието не е извършено от обвиненото в извършването му лице или че извършеното деяние не е престъпление, или поради това, че наказателното производство е образувано, след като наказателното преследване е погасено по давност или деянието е амнистирано, обвинението в извършване на престъпление, осъществено чрез привличане на физическото лице в качеството му на обвиняем, е незаконно. Необоснованото привличане към наказателна отговорност лишава от оправдание предприетите действия на процесуална принуда. Произтичащите от това имуществени вреди задължават държавата да ги възстанови, а неимуществените - да възмезди (в този смисъл и Решение № 50047/10.03.2023

г. по гр.д. № 3092/2022 г. на ВКС, IV г.о.).

В конкретния случай съдът приема, че предмет на разглеждане са твърдения за претърпени от ищеца неимуществени и имуществени вреди в обхвата на чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ по повод повдигнато обвинение спрямо П. У. по ДП 97/2020 г. на СО на СП, прекратено с постановление от 31.01.2023 г.

Съдът споделя доводите на ищеца, че първите предприети спрямо него процесуални действия на 18.06.2020 г. – извършване на разпити, претърсване и изземване, както и личен обиск (§111 по дело „Симеонови срещу България“, Голяма камера, №21980/04, 12.05.2017 г.) – са от значение за преценката по настоящия спор. По делото се установява, че концентрацията на процесуално-следствените действия, насочени към ищеца, е в периода 18.06.2020 г. – 09.07.2020 г., тоест до привличането на П. У. като обвиняем. Именно в този период се засяга интегритетът на личността чрез поставяне под съмнение презумпцията за невиновност, и то още преди ищецът да бъде официално привлечен като обвиняем. Независимо че впоследствие представител на прокуратурата е достигнал до извод за липса на престъпление, този извод не може да оправдае предварителното навлизане в принципно защитените права на личността, осъществено преди формалното привличане като обвиняем. Законът свързва повдигането на обвинение с извода, че определено лице е извършило конкретно престъпление. Когато тази теза се окаже невъзможна за защита пред съда, както е в настоящия случай с прекратяването на производството по второто обвинение, това обуславя делегитимиране на всички предприети действия срещу ищеца, включително и на онези преди постановяването на акта за привличане. С оглед на факта, че въпросните действия са извършени в рамките на образувано досъдебно производство под контрола на прокуратурата, съдът приема, че ответникът носи отговорност за всички настъпили вреди от незаконното обвинение и от действията, които не могат да обосноват възлагане на наказателна отговорност.

Релевантният период е до 31.01.2023 г., когато досъдебното производство е прекратено. Същевременно следва да се отчете, че продължителността на наказателното производство за периода 18.06.2020 г. - 05.10.2022 г. е предмет на гр. дело 2557/2021 г. на СГС, вкл. в рамките на институционален контрол. Ищецът изрично подчертава, че правото на разглеждане на делото в разумен срок не е предмет на настоящия иск.

Съдът взема предвид, че ищецът е привлечен като обвиняем в извършването на две умишлени и тежки престъпления: по чл. 321, ал. 6 НК - предвиденото наказание за което е лишаване от свобода до шест години, както и престъпление по чл. 282, ал. 2 НК, наказуемо от една до осем години, като съдът може да постанови и лишаване от правото по чл. 37, ал. 1, точка 6 НК.

По отношение на самото полицейско задържане съдът отчита не само факта на лишаването от свобода, но и свързаните с него обстоятелства, засягащи честта, достойнството и доброто име на ищеца. Установено е, че със Заповед за полицейско задържане рег. № 4383з-229/09.07.2020 г., издадена от 03 РУ – Пловдив при ОД на МВР – Пловдив, ищецът е бил задържан за срок от 24 часа. Това задържане е признато за незаконно с решение по адм. дело № 24/2020 г. на Административен съд – Пловдив.

Безспорно е още, че в този период, поради повишено кръвно налягане, ищецът е имал нужда от медицински преглед и прием на медикаменти. С оглед на изразената готовност от него да съдейства на разследващите органи, съдът намира за неразбираеми и необосновани дадените и съблюдавани инструкции той да бъде конвоиран с поставени белезници. Следва да се отчете и широката медийна разгласа, съпътствала задържането. Наред с това, при първото привличане на ищеца като обвиняем на 10.07.2020 г. в 08:05 ч., той е бил уведомен и за постановено задържане под стража за срок до 72 часа, въпреки че още същия ден, с друго постановление е било определено прилагането на по-лека мярка за неотклонение – „гаранция“. В хода на процеса не се установи това по-строго ограничение да е било предизвикано от поведението на ищеца, нито доказателствата обосновават необходимостта от неговото налагане.

По отношение на извършените действия по претърсване и изземване в домовете на ищеца и неговите близки, осъществени след предварително разрешение от съдия, съдът отчита както законосъобразността на даденото разрешение, така и начина на реализация на процесуалните действия. В приетите по делото протоколи за претърсване и изземване липсва отбелязване, че в съответствие с чл. 163, ал. 2 НПК, ищецът П. У. и лицата, осигурили достъп до съответните помещения, са били поканени да посочат търсените предмети. Следва да се има предвид, че неприкосновеността на жилището предполага държавната намеса да бъде ограничена до степента, необходима за

изпълнение на конкретната законоустановена цел – събиране на относими към обвинението доказателства. Пропускането на този елемент от процесуалната форма може да създава впечатление за отклонение от принципите на необходимост и пропорционалност. Съдът съображава още, че макар при организацията на процесуалното действие законът да оставя известна дискреция на органите по разследването, претърсването и изземването в служебния кабинет на ищеца – № 337 в сградата на Президентството – е било проведено с участието не само на разследващите органи, но и на служители от СДВР, ДАНС и Бюрото за защита на свидетели към Главния прокурор, при видимо демонстрирано присъствие чрез облекло и въоръжение. Съображенията за ангажирането на тези структури обаче останаха неизяснени в рамките на настоящото дело, при положение че е безспорно установена готовността на ищеца да съдейства на разследващите органи. В този контекст избраният подход по провеждане на процесуалното действие може да се тълкува като надхвърлящ необходимото и е от естество да засегне общественото възприятие за личността на ищеца.

Наред с горното съдът приема за доказано, че извършването на процесните действия е било съпроводено със значителен медиен интерес, въпреки че информацията относно планирането им, както и конкретният момент и място на реализиране, по правило би следвало да бъде достояние единствено на ответната страна. Публичността при провеждане на действията по разследването е особено отчетлива в публикуваните три прессъобщения на официалния сайт на Прокуратурата на Република България, съдържащи не само предварително оповестяване на част от събраните доказателства по досъдебно производство № 97/2020 г., но и тяхната интерпретация.

Съдът отчита, че още на този етап – преди П. У. да бъде привлечен като обвиняем – неговото име и длъжност са били публично огласени, макар и в контекст на кореспонденция с вече обвиняемо лице. Като мотив за това публично съобщение е била посочена необходимостта от информираност на обществото относно действията на прокуратурата по разследване на престъпления, включително на високопоставени служители в президентската институция. Съдът намира, че този мотив не намира адекватна опора в последващите процесуални действия на прокуратурата, още повече че изявлението е било направено преди наблюдаващият прокурор да извърши преценката по чл. 219 НПК относно предпоставките за привличане като

обвиняем.

Направените изявления, включително послания в смисъл, че прокуратурата ще продължи действията си за разследване и ангажиране на наказателна отговорност на лица „независимо от служебното им положение, социален статус и политическа принадлежност“, целящи според текста „възстановяване на доверието в правосъдието и преодоляване на разбирането за недосегаемост на определени лица“, съдът преценява като несъвместими с изискването на ЕСПЧ публичната информираност да бъде осъществявана без внушаване на вина. Подобно въздействие е засилено и чрез публичното изявление на Главния прокурор по повод на конкретния случай, както и чрез допуснатото словесно определяне на ищеца като „съветник по *корупция* и правни въпроси“, впоследствие определено като „лапсус“, но последвано от коментар: “Ние показваме мрежа от зависимости - политически на всички нива... Не могат да се правят компромиси за това, че един е част от президенството... Колкото повече работим, толкова повече ще излиза от мрежата от зависимости”. Тези изявления създават впечатление за предопределеност на вина.

Показателно в тази насока е и избиращото оповестяване пред обществото на части от кореспонденция на ищеца. Съдът подчертава, че гаранция за презумпцията за невиновност е задължението на прокуратурата да я опровергава единствено в рамките на състезателен процес. Публичното пространство по своята природа не предоставя на засегнатото лице реална възможност за ефективна защита срещу публично отправеното му обвинение, а изявленията на институционално овластени лица създават впечатление за доказаност на престъплението. Това в значителна степен изпразва от съдържание презумпцията за невиновност, която защитава не само процесуалното положение на лицето, но и неговото добро име и чест.

Действително законът предоставя на наблюдаващия прокурор известна дискреция относно обема и начина на предоставяне на информация до момента на привличането като обвиняем. Тази дискреция обаче предполага съчетаване на интересите на правосъдието с правата на личността, засегната от разследването. В случая, при наличие на публично оповестени доказателства, съставляващи по принцип защитена информация, отказът на прокуратурата да предостави достъп на ищеца до тези доказателства не

намира достатъчно разумно обяснение. Подобен отказ придава на упражняването на дискреционната власт формален характер и отклонява нейната цел – преценка на спецификите на конкретния случай. Когато се допуска оповестяване на информация, засягаща лица, които формално не са привлечени към наказателно преследване, отказаният достъп до съответните доказателства препятства необходимия баланс между обществения и личния интерес.

С оглед на изложеното съдът достига до извод, че разгласената информация и начинът на представянето ѝ надхвърлят допустимия предел на информираност на обществото, която следва да бъде осигурявана без внушаване на вина. Преценката за огласяване на части от доказателства по висящо досъдебно производство, представени с предварителна интерпретация и анализ, както и с обявяването на името и длъжността на ищеца, съдът приема като нарушение както на правото на презумпция за невиновност, така и на правото на тайна на кореспонденцията.

По отношение на последното оплакване съдът приема, че в нарушение на обхвата на съдебно разрешения достъп до имейл кореспонденция на П. У. чрез конкретно посочен служебен имейл за периода 10.05.2017 г. - 04.07.2020 г. цялото съдържание на имейл кореспонденцията и на информацията от служебния компютър на ищеца е снето и запазено като веществено доказателство - “остава в СГП като собственост на ПРБ”. В тази част изцяло липсват изложени мотиви за основанието и необходимостта от продължаваща намеса в правото на защита кореспонденция, включително тази, извън инкриминираните съобщения, поради което за съда липсва възможност да прецени пропорционалността на намесата.

Наложената мярка на процесуална принуда “забрана за напускане пределите на Република България” за времето на действието ѝ, вкл. 12 дни над допустимия срок, се установи да е довела до невъзможност ищецът да изпълнява в пълнота служебните си задължения, изискващи участие в делегации в чужбина. В обхвата на упражнената принуда съдът отчита и отнетия допуск до класифицирана информация. Прокуратурата не разкрива причина за това ограничение, а предвид момента на налагането му съдът приема за налична причинната връзка именно с предприетите спрямо ищеца действия.

Забраната за ползване на оръжие е ограничила ищеца по отношение възможността да практикува своето хоби - лов.

Настоящият съдебен състав намира за неоснователно наведеното оплакване по чл. 18 ЕКПЧ. Според посочената разпоредба ограниченията, допустими в съответствие с ЕКПЧ по отношение упражняването на определени права и свободи, не могат да се прилагат с цел, различна от тази, за чието осъществяване са предвидени. Подобно на чл. 14, чл. 18 се прилага във връзка с друга материалноправна разпоредба на конвенцията. Следва да се отбележи, че преценка за нарушение във връзка с цитирания текст се осъществява само за регламентирани в Конвенцията квалифицирани (а не абсолютни) права, т.е. които могат да бъдат предмет на ограничения, разрешени от Конвенцията (така Мерабишвили срещу Грузия, жалба № 72508/13, решение на Голямата камера от 28 ноември 2017 г., § 265). Същевременно ЕСПЧ разяснява, че предметът и целта на член 18, както са описани в подготвителните работи, не подкрепят тясно приложение на член 18, например само по отношение на членове, които *изрично* предвиждат ограничения. Следователно той може да се прилага във връзка с други членове от Конвенцията, които съдържат *присъщи* ограничения. За разлика от това, текстът няма да е приложим във връзка с абсолютни права, които не позволяват такива ограничения. (Украйна срещу Русия (re Крим) [GC], 2024 г., § 1335). Въпреки че член 18 не може да се прилага самостоятелно, той може да бъде нарушен, дори ако няма нарушение на конкретно защитено право, във връзка с което се прилага. Следва да се установи, че предписаната от Конвенцията цел неизменно е прикритие на скрита цел, която наред с това е и преобладаваща (основен мотив) за ограничаването на правата.

Настоящият съдебен състав приема, че на плоскостта на приложимост на ЕКПЧ отговорността на държавата пряко произтича от действията на конкретния орган, засегнал защитено право. Прокуратурата не може да бъде ангажирана за осъществяването на полицейско задържане за срок от 24 часа.

По отношение на твърденията за засегнати права в обхвата на чл. 8 ЕКПЧ - право на личен живот, защита на дома и кореспонденцията, превратният мотив следва да се докаже при засягането на всяко едно от тези права. Наличието на нарушение само по себе си не обуславя автоматичен извод за преследвана различна (скрита) цел - според твърденията в сезиращата

молба: “периодично да се нажежава общественото мнение чрез прессъобщения, дискредитирайки не само ищеца, но и президентската институция, в чиято администрация той работи”. Макар по делото ответната страна да не представи протоколи за случайно разпределение на преписка 1223/20 и протоколи за случаен избор, вкл. при приложимост на чл. 161 ГПК, евентуално допуснатите нарушения на тези правила не водят автоматично до извод за скрита цел. Тази цел не може да се предполага, а следва да бъде доказана категорично. На база представените по делото доказателства, вкл. при широка контекстуална преценка (Златанов срещу България, жалба по 53050/21 (ЕСПЧ, 30 януари 2024), § 199) извод за цЕ.сочено превратно упражняване на правата на прокуратурата не следва и въпреки гореизложените мотиви за допуснати от ответника нарушения в обхвата на чл. 8 ЕКПЧ. Засегнатото право не е достатъчно, за да обоснове цЕ.сочено поведение на държавния орган. Ето защо при определяне на дължимото от ответника обезщетение оплакванията за нарушени права по чл. 18 ЕКПЧ не следва да се отчитат.

Кредитирайки събраните доказателства (писмени, гласни и експертизи) съдът приема, че образуваното досъдебно производство спрямо ищеца и осъществената спрямо него принуда е довела до претърпяване на значителни неимуществени вреди. Засегнато е здравето на ищеца чрез отключване на психосоматични хронични заболявания: хипертония и диабет, които занапред изискват внимателен контрол с оглед предотвратяване на риск от бъдещи тежки и животозастрашаващи усложнения, засягащи множество органи и системи. Установи се, че в психичен план ищецът е претърпял остро стресово разстройство (МКБ F43.0), характеризиращо се с тревожно-депресивни симптоми, преминало в адаптационно разстройство (МКБ F43.2). Предприетите действия спрямо близки на ищеца са в състояние да създадат у него неудобство за причиненото им страдание. Съдът отчита и че П. У. е променил значително обичайното си поведение и отношенията с околните, включително и с най-близките, стилът си на общуване в по-широк социален план. Налице е стигматизиращ ефект от процесните събития, преживени като унижителни и уронващи доброто му име в обществото.

Съдът отчита значимостта на засегнатата репутация на ищеца. Към 18.06.2020 г. П. У. е заемал длъжността „Секретар по правни въпроси и антикорупция“ на Президента на Република България, а към настоящия

момент – „Съветник по правни въпроси“. Професионалната му биография включва и опит в системата на МВР. Заеманите от него позиции предполагат наличие на безупречна репутация и висок обществен авторитет, които са необходими за доверието в надлежното изпълнение на възложените му служебни задължения. Репутационните вреди имат отражение върху общественото доверие към лицата, упражняващи публични функции. Техният интегритет е от значение за това да бъдат модел за поведение и да подпомагат утвърждаването на принципите на върховенството на закона. Съществено е обстоятелството, че обвиненията, по които ищецът е привлечен към наказателна отговорност, са свързани именно с изпълнението на служебните му задължения. Съдът съобразява трайната съдебна практика, според която “заеманата професия има изразено обществено значение и очакванията от заемащите ги е за по-високо ниво на морал и принципност - поради което и всяко обвинение срещу лице с обществено популярна професия от областта на държавната администрация, какъвто е разглежданият случай, има по-голям отзвук и по-силно рефлектира върху емоционалния комфорт на обвиненото лице/, интензитета на конкретно търпените болки и страдания” (така Определение № 60828/25.11.2021 г. по гр.д. № 2731/2021 г. на ВКС, III г.о.).

В обобщение - установените неимуществени вреди включват: емоционални и психически страдания в резултат на накърненото лично достойнство, обществено разколебаване на доброто му име, социална изолация, тревожност за семейството, както и доказани трайни здравословни увреждания и засягане на психичното здраве, които са пряка и непосредствена последица от действията по досъдебното производство и от публичността на наказателното преследване.

Наред с изложените мотиви за определяне размера на обезщетението съдът отчита и икономическия стандарт в страната по време на провеждане и приключване на наказателното производство.

По изложените съображения съдът приема, че справедливо по смисъла на чл. 52 ЗЗД се явява обезщетение в размер на 100000 лв. , като за разликата до 500 000 лв. искът следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

Доказано е в рамките на досъдебното производство П. У. да е сторил разходи за адвокат в размер на 3600 лв. с ДДС за осъществено процесуално представителство по ДП 97/2000 г., които кореспондират на правната и

фактическа сложност на делото и обема на действията по защита.

Съгласно т. 4 от ТР № 3/2005 год. на ОСГК на ВКС отговорността на държавата за вреди от незаконни действия на правозащитни органи възниква от момента на влизане в сила на прокурорския акт за прекратяване на наказателното производство - чл. 2, т. 2 изр. 2 ЗОДВПГ, съответно това е и началният момент на забавата. При прилагане на дадените указания по тълкуване на закона съдът съображава, че постановленията за прекратяване, издадени от прокурор, не влизат в сила подобно на постановените от съд актове.

Съдът изцяло споделя изложените от ищеца доводи, че в случая се касае за прекратяване на образувано досъдебно производство с постановление на прокурор, като за престъпленията по чл. 321, ал. 6 НК и чл. 282 НК няма пострадало лице. Евентуалната обжалваемост от страна на съответните обвиняеми е в обхвата на чл. 243 НПК, а съдебният контрол е ограничен до изменение на постановлението относно основанията за прекратяване на наказателното производство и разпореждането с веществените доказателства. Правилото на §1 ЗОДОВ повелява приложимост на гражданските разпоредби за неуредените от закона въпроси. Фактическият състав съответства на непозволеното увреждане. Според чл. 84 ал. 3 ЗЗД делинквентът, а и отговорният за неговите действия по служба възложител, се смятат в забава без покана. Следователно за настъпването ѝ е необходимо, но и достатъчен фактът на увреждане. Незаконността на обвинението изисква достигнат извод от компетентен според закона държавен орган, че не намира опора в закона. След като прокурор приеме, че няма основание за поддържане на обвинение срещу ищеца, указаните предпоставки са налице. Няма разумна причина да се очаква промяна в резултата от производството поради обжалване от страна на ищеца, ползващ се от прекратителния акт. За пълнота следва да се посочи, че възприемането на поддържаната от ответника теза създава предпоставки за влияние върху момента на забавата (предвид действията по съобщаване, например), което противоречи на смисъла на чл. 84 ал. 3 ЗЗД да ангажира делинквента с вредите от забавата дори и да не е наясно какво конкретно дължи да изпълни.

По разностките:

Предвид изхода от спора и на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ ответникът следва да заплати на ищеца сума в размер на 2,90 лв. – държавна такса, както и адвокатско възнаграждение в размер на 1200 лв.

Мотивиран от изложеното Софийски градски съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. „Витоша“ № 2 да заплати на П. Д. У., ЕГН ***** IBAN *****.

1. На осн. чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ:

- сума в размер на **100 000,00 лв.**, обезщетение за претърпени **неимуществени вреди**, по повод повдигнато срещу ищеца обвинение по дело 97/2020 на СП (последваща номерация ДП № 197/2022 г. на СО - СГП), прекратено с постановление от 31.01.2023 г., ведно със законната лихва, считано от 31.01.2023 г. до окончателното изплащане на претендираната сума като ОТХВЪРЛЯ иска за разликата до пълния претендиран размер на обезщетението за неимуществени вреди от 500 000 лв.;

- сумата от **3600 лв.** - **имуществени вреди**: заплатено адвокатско възнаграждение по посоченото досъдебно производство, ведно със законната лихва считано от 31.01.2023 г. до окончателното изплащане на претендираната сума.

2. На основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ сума в размер на **2,90 лв.** - държавна такса за първоинстанционното разглеждане на делото, както и адвокатско възнаграждение за първоинстанционното разглеждане на делото в размер на **1200 лв.** с ДДС.

Решението може да се обжалва пред САС в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____